



**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admitere a cererii de recurs depuse de Irina Goncarova,
reprezentată de avocatul Victor Panțîru,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei
Faurean împotriva Irinei Goncarova și lui Andrei Goncarov, cu privire la
încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierilor din 19 septembrie 2024 și 31 octombrie 2024 a
Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 2r-511/24
Nr. PIGD 2-22174214-01-2r-16122024)*

Cererea de scutire parțială de la plata taxei de stat este întemeiată. La examinarea cererii de scutire totală, parțială, fie eșalonarea plății taxei de stat, instanța de apel a manifestat un formalism, nu a asigurat o aplicare flexibilă a normelor procedurale ce reglementează instituția taxei de stat și nu a luat în considerare probele anexate, ce denotă imposibilitatea apelantei de a achita integral taxa de stat la depunerea cererii de apel.

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, D. Tricolici
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, R. Pulbere, A. Cașcaval, D. Dulghieru

07 mai 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților cererea de recurs depusă de Irina Goncearova, reprezentată de avocatul Victor Panțîru,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Gheorghe Stratulat,

Oxana Parfeni, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 24 noiembrie 2022, Andrei Faurean, reprezentat de avocatul Babără Marian, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Irinei Goncearova și lui Andrei Goncearov, cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 4-5).

2. Prin hotărârea din 22 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Faurean, reprezentat de avocatul Marian Babără. S-a încasat în mod solidar de la Andrei Goncearov și Irina Goncearova în beneficiul lui Andrei Faurean datoria în mărime de 40000 Euro, convertiți în lei moldovenești conform cursului valutar al BNM la data executării hotărârii judecătorești și cheltuielile de judecată constituite din taxa de stat în mărime de 25000 de lei (f.d. 64, 68-73).

3. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 22 aprilie 2024, Irina Goncearova, reprezentată de avocatul Victor Panțîru, în termenul prevăzut de lege, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 22 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 67).

4. Prin încheierea din 06 august 2024 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Irina Goncearova, reprezentată de avocatul Victor Panțîru. S-a comunicat apelantei Irinei Goncearova și reprezentantului acesteia, avocatul Victor Panțîru despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău (mun. Chișinău, Teilor 4) a cererii de apel motivate pe suport de hârtie, cu atâtea copii câți participanți la proces sânt, plus câte o copie pentru instanța de apel, a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 21250 de lei și a originalului dovezii de plată a taxei de timbru în mărime de 200 lei, acordându-le pentru aceasta un termen de 07 zile din momentul recepționării prezentei încheieri. S-a explicat apelantei că, în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită (f.d. 79-82).

5. La 16 septembrie 2024, avocatul Victor Panțîru, acționând în interesele Irinei Goncearova, a depus cererea de apel motivată împotriva hotărârii din 22 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fiind anexată la cerere dovada de plată a taxei de timbru în mărime de 200 lei. Concomitent cu depunerea cererii de apel motivate, avocatul Victor Panțîru, acționând în interesele Irinei Goncearova, a solicitat scutirea integrală sau parțială a apelantei

de la plata taxei de stat, fie eşalonarea ei, deoarece veniturile pe care le are la moment nu îi permit să achite această taxă (f.d. 88-91).

6. Prin încheierea din 19 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat sau eşalonarea plății taxei de stat înaintată de avocatul Victor Panțîru, în interesele Irinei Goncearova. S-a lăsat fără curs cererea de apel declarată de avocatul Victor Panțîru, în interesele Irinei Goncearova împotriva hotărârii din 22 aprilie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru. S-a comunicat Irinei Goncearova și reprezentantului acesteia, avocatul Victor Panțîru despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău (mun. Chișinău, Teilor, 4) a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 21250 de lei, acordându-le pentru aceasta un termen de 07 zile din momentul recepționării prezentei încheieri. S-a explicat părții apelante că, în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate în termenul indicat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare (f.d. 95-99).

7. Prin încheierea din 31 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de Irina Goncearova, reprezentată de avocatul Victor Panțîru, pe motiv că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței expuse în încheierea din 19 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău. S-a remis în adresa apelantei cererea de apel cu toate documentele anexate (f.d. 102-105)

8. La 03 decembrie 2024, prin intermediul oficiului poștal, Victor Panțîru, în interesele Irinei Goncearova, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 31 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia, casarea încheierii contestate și restituirea cauzei spre rejudecare la etapa primirii cererii de apel (f. d. 136-138)

8.1. În susținerea recursului a menționat că, prin restituirea cererii de apel, instanța de apel i-a îngrădit dreptul de acces la justiție, consacrat, ca drept fundamental, atât prin art. 6 pct. 1) din CEDO, cât și prin art. 20 din Constituția Republicii Moldova, Or, prin probele anexate la cererea de apel se confirmă că, este în imposibilitate de a achita taxa de stat în cuantum integral. În opinia, recurenteii, instanța de apel trebuia cel puțin să dispună eşalonarea acesteia pentru a nu-i restricționa în mod absolut dreptul de acces la justiție.

9. La 16 decembrie 2024, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Andrei Faurean și Andrei Goncearov copia cererii de recurs depuse de Irina Goncearova, reprezentată de avocatul Victor Panțîru, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d 115)

10. La 31 decembrie 2024, prin intermediul poștei electronice, Andrei Făurean, reprezentat de avocatul Marian Babără, a depus referință, solicitând respingerea cererii de recurs depusă de Irina Goncearova, reprezentată de avocatul Victor Panțîru și menținerea încheierii din 31 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 117-120).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

11. Art. 365 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă:

„ (1) În cererea de apel se indică: a) instanța căreia îi este adresat apelul; b) numele sau denumirea, domiciliul sau sediul apelantului, calitatea lui procedurală; c) hotărârea atacată, instanța care a emis-o, completul de judecată, data emiterii; d) motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul; e) probele invocate în susținerea apelului; f) solicitarea apelantului; g) numele și domiciliul martorilor, dacă se cere a fi citați în apel; h) documentele ce se anexează.

(1¹) Elementele cererii de apel prevăzute la alin. (1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale”.

12. Art. 368 din Codul de procedură civilă :

„ (1) Dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

(2) Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale.

(3) Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată odată cu fondul.”

13. Articolul 85 alin.(4) din Codul de procedură civilă:

„ (4) În funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.”

14. Articolul 86 alin.(1) din Codul de procedură civilă:

„ (1) Judecătorul, până la acceptarea cererii de chemare în judecată, soluționează cererile părților privind amânarea sau eșalonarea plății taxei de stat ținând cont de situația lor materială. Dacă reclamantul nu a plătit în termen taxa de stat, instanța scoate cererea de pe rol.”

15. Articolul 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă:

„ (1) Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1).

16. Art. 100 din Codul de procedură civilă:

„ (1) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătorească, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

(1¹) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sînt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.”

17. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

18. Art. 111 din Codul de procedură civilă:

„(1) Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

(2) Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

(3) Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.”

19. Art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„ (2) Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel”.

20. Art. 425 din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

21. Art. 427 lit. c) din Codul de procedură civilă stipulează:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema respectivă.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

22. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, la 18 noiembrie 2024, Curtea de Apel Chișinău a expediat, prin intermediul oficiului poștal, Irinei Goncearova și reprezentantului acesteia copia încheierii din 31 octombrie 2024, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc anexat la materialele cauzei (f.d. 106), însă date privind recepționarea acesteia lipsesc la dosar.

23. Astfel, recursul declarat la *03 decembrie 2024* de către Irina Goncearova, reprezentată de avocatul Victor Panțîru, se consideră depus în interiorul termenului legal prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă.

24. Completul de judecată învederează că, deși, Irina Goncearova, reprezentată de avocatul Victor Panțîru, în cererea de recurs a solicitat casarea încheierii din 31 octombrie 2024, prin care s-a restituit cererea de apel, însă, în textul cererii de recurs își exprimă dezacordul și cu încheierea din 19 septembrie 2024, prin care a fost respinsă cererea de scutire integrală sau parțială de la plata taxei de stat, fie eșalonarea plății taxei de stat, invocând că instanța de apel a

manifestat un formalism excesiv și nu a asigurat o aplicare flexibilă a normelor procedurale ce reglementează instituția taxei de stat și a refuzat de a lua în considerare probele anexate la cererea de apel, care confirmă imposibilitatea de a achita taxa de stat în quantum integral, încălcări ce afectează dreptul recurenței la un proces echitabil.

25. Astfel, Completul de judecată consideră necesar de a examina temeinicia nu doar a încheierii din 31 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel, dar și a încheierii din 19 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea formulată de Irina Goncarova, reprezentată de avocatul Victor Panțîru, cu privire la scutirea integrală sau parțială a apelantei de la plata taxei de stat, fie eșalonarea acesteia.

26. Completul de judecată notează că Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 06 august 2024, nu a dat curs cererii de apel depusă de Irina Goncarova, reprezentată de avocatul Victor Panțîru, a comunicat apelantei Irinei Goncarova și reprezentantului acesteia, avocatul Victor Panțîru despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău (mun. Chișinău, Teilor 4) a cererii de apel motivate pe suport de hârtie, cu atâtea copii câți participanți la proces sânt, plus câte o copie pentru instanța de apel, a originalului dovezii de plată a taxei de stat *în mărime de 21250 de lei* și a originalului dovezii de plată a taxei de timbru în mărime de 200 de lei, acordându-le pentru aceasta un termen de 07 zile din momentul recepționării prezentei încheieri.

27. La 16 septembrie 2024, Irina Goncarova a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 22 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și dovada achitării taxei de timbru în sumă de 200 de lei.

28. Totodată, prin cererea depusă, apelanta a solicitat scutirea integrală sau parțială, fie eșalonarea de la plata taxei de stat în quantum de 21250 de lei, deoarece veniturile pe care le are la moment nu îi permit să achite această taxă. La fel, Irina Goncarova a indicat că realizează un venit lunar de 13 000 lei și are 3 copii minori care se află la întreținerea ei exclusivă, deoarece fostul soț nu contribuie în deplină măsură la creșterea, educarea și întreținerea copiilor (f.d. 88-91).

29. În susținerea cererii de scutire integrală sau parțială a taxei de stat, fie eșalonarea acesteia, apelanta Irina Goncarova a prezentat certificatul nr. ***** din *****eliberat *****, prin care se confirmă că activează în funcție de recepționistă, iar salariu lunar constituie suma de 13000 de lei, cât și hotărârea din 28 mai 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a determinat domiciliul copiilor minori ***** cu mama Irina Goncarova și s-a încasat pensia de întreținere de la Andrei Goncarov în beneficiul apelantei pentru întreținerea copiilor minori.

30. Potrivit art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

31. Astfel, prin prisma normelor legale pre-citate în raport cu probele prezentate de apelanta Irina Goncarova în susținerea cererii cu privire la

scutirea parțială de la achitarea taxei de stat se deduce că aceasta este în imposibilitate de a achita integral taxa de stat la depunerea cererii de apel din motivul că situația sa materială este modestă.

32. Or, taxa de stat stabilită este considerabil mai mare decât venitul lunar al apelantei, iar aceasta are la întreținere trei copii minori, ceea ce presupune cheltuieli esențiale constante. Impunerea apelantei la achitarea integrală a taxei de stat ar crea un impediment real în exercitarea dreptului la acces liber la justiție garantat de art. 20 din Constituția republicii Moldova și art. 6 § 1 CEDO (a se vedea cauza Malahov c. Moldovei cererea nr. 32268/02, hotărârea din 7 iunie 2007, § 31, 35).

33. În aceste condiții, Completul de judecată consideră justificată scutirea parțială de la plata taxei de stat cerută de apelantă, stabilindu-i un quantum proporțional cu posibilitățile materiale ale acesteia în sumă de 3000 de lei.

34. Prin urmare, Completul de judecată conchide de a anula încheierea din 19 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de scutire parțială a apelantei de la plata taxei de stat, precum și încheierea din 31 octombrie 2024 a Curții de apel Chișinău, ultima fiind consecința directă a respingerii cererii formulate de Irina Goncareova, reprezentată de avocatul Victor Panțîru, cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat.

35. În circumstanțele descrise, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite cererea de recurs depusă de Irina Goncareova, reprezentată de avocatul Victor Panțîru, de a casa încheierile 19 septembrie 2024 și din 31 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei decizii noi sub formă de încheiere, prin care se admite cererea formulată de Irina Goncareova, reprezentată de avocatul Victor Panțîru cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat pentru declararea apelului, se scutește parțial Irina Goncareova de la plata taxei de stat în quantum de 18250 de lei la depunerea cererii de apel, apelanta urmând să achite la depunerea cererii de apel taxa de stat în sumă de 3000 de lei și cauza se restituie la Curtea de Apel Centru la etapa de primire a cererii de apel, în același complet de judecată.

36. Totodată, Curtea de Apel Centru urmează să stabilească termen apelantei pentru achitarea taxei de stat în quantum de 3000 de lei și să verifice dacă cererea de apel întrunește exigențele prevăzute de lege.

37. În rest, cererea apelantei cu privire la scutirea integrală de la plata taxei de stat, fie eșalonarea ei, se respinge.

38. Ținând cont de cele expuse supra și în temeiul art. art. 427 lit. c), art. 428 din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite cererea de recurs depusă de Irina Goncareova, reprezentată de avocatul Victor Panțîru.

Casează încheierile din 19 septembrie 2024 și 31 octombrie 2024 ale Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Faurean împotriva Irinei Goncareova și lui Andrei Goncareov, cu privire

la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, și emite o nouă decizie sub formă de încheiere prin care:

Admite cererea Irinei Goncearova, reprezentată de avocatul Victor Panțîru privind scutirea parțială de la plata taxei de stat.

Scutește parțial apelanta Irina Goncearova de la plata taxei de stat în cuantum de 18250 de lei la depunerea cererii de apel, urmând să achite taxa de stat în sumă de 3000 de lei.

În rest, cererea apelantei cu privire la scutirea integrală de la plata taxei de stat, fie eșalonarea ei, se respinge.

Cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Faurean împotriva Irinei Goncearova și lui Andrei Goncearov, cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, se restituie la Curtea de Apel Centru la etapa de primire a cererii de apel, în același complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Gheorghe Stratulat

Oxana Parfeni